

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad... f 12.
Franco per post... 14.DICERE VERUM QUID VETAT
HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents regel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

De Finantiële plannen.

Toen onlangs het ontwerp van wet tot regeling van 's rijks finantie-wezen in discussie was, is, en door hen, die hetzelfde verdedigden, en door hen, die hetzelfde bestreden, door allen, zelfs door de ministers erkend, dat de finantien nu of nooit zouden moeten worden gered. Dat door allen luid uitgebazuinde nu of nooit, hetwelk als een noodkreet, van de wanden van 's lands vergaderzaal terugkaatsende, heel Nederland door klonk, moet, zoo als de graaf VAN RECHTEREN zulks terecht beschouwde, het vaderland een keerpunt zijn, van hetwelk men, onder eenen nieuwen minister, eenen nieuwen weg zou kunnen inslaan. Indien niet dit het doel was van de aftreding van den heer ROCHUSSEN, zal de heer VAN DER HEIM voorzeker niet aan de verwachting beantwoorden. Niet verandering toch van persoon; maar nieuwe denkbeelden. redmiddelen werden verwacht bij het overgaan der portefeuille van finantien in handen van eenen nieuwen minister. Zal de natie zich zien te leure gesteld, in hetgene zij zich onvermijdelijk moest voorstellen, toen de heer ROCHUSSEN bekende zich te verwijderen, om plaats te maken voor anderen, die misschien betere maatregelen tot redding des, naar het voorkomt, reddeloozen inboedels zouden weten te beramen? Hetgeen ons thans van de voorstellen des ministers bekend is, schijnt zulks te zullen moeten aanduiden.

Met gespannen, met overspannen verwachting heeft ieder de maatregelen te gemoet gezien, welke velen hoopten, anderen vreesden dat zouden worden ingevoerd. Voor als nog heeft zich niets zeer bijzonders veropenbaard, als een wetsontwerp van vermindering der provinciale hoven, dat bijval ontmoet. Bezuiniging op eene groote schaal, inkrimping van het geheele staats-bestuur schijnt eene taak te wezen, waarvoor het ministerie, althans nu, terugdeinst.

Het eerste onvermijdelijk gevolg daarvan is, dat wij een budget behouden van 70 millioen; en derhalve, dewijl de verminderde inkomsten der gewone middelen niet meer tegen de uitgaven opwegen, dat het noodzakelijk worden moet, en is, nieuwe belastingen uit te schrijven.

De heer VAN DER HEIM heeft dan ook zijne ministeriële loopbaan aangevangen met in plaats van dat, wel zelfs twee ontwerpen van belasting, te gelijk, voor te dragen. Eene uitbreiding van het recht van successie

tot in de rechte lijn, eene belasting op het inkomen; ziedaar wat de nieuwe minister voor nieuws heeft aangebracht.

Hij is eenvoudig getreden in de voetstapen, welke hij in zijn ministerie gedrukt heeft gevonden. En het is juist het inslaan van eenen nieuwen weg, waaraan men behoefte had! Het is niet nieuw, nieuwe deficiënten door geldleeningen of nieuwe belastingen te dekken. Dit is zoo oud als het koninkrijk der Nederlanden, dat daardoor ten gronde ging. Wij hebben het verleden jaar gezegd, en wij hebben het bij den aanvraag van dit jaar herhaald, dat het meer dan tijd wordt, eindelijk dien verouderden slechter-weg des verderfs te verlaten. En nu nog, op dit oogenblik, gevoelen wij meer dan ooit daarvan de noodzakelijkheid.

De dubbele nieuwe belasting zijn de laatste bronnen, welke men kan aanspreken. Verkeeren wij in den toestand, dat wij die moeten, dat wij die mogen aanwenden? Wij zouden gaarne die vraag met ja beantwoorden, zoo wij die voorstellen gepaard zagen gaan met maatregelen, welke eene betere toekomst voorbereiden. Dan zouden wij zelfs deze nieuwe offers in den bodem der grondelooze schatkist geene offers noemen, omdat wij ons overtuigd zouden zien, dat de nieuwe verplichtingen ons leiden zouden tot heilrijker dagen, waarin zij, vruchten dragende, redding zouden hebben aangebracht.

Misschien nog zijn wij die wachtende. Maar zoo de plannen van den minister van finantien zich verder uitspreken, dan hetgeen wij nu gezien hebben: indien zich alles bepaalt bij eenige, wel belangrijke, maar niet afdoende bezuiniging, wanneer wij de laatste hulpbronnen zien bezigen ter genezing ener kwaal, welke wortel niet wordt aangerand, dan vreezen wij voor de toekomst.

Inderdaad wat toch aangevangen, indien nieuwe teleurstellingen de berekeningen, hoe juist ook gemaakt, verijdelen? Men hoopt, dat zulks onmogelijk zijn zal. Ook wij hopen het. Maar is men daarvan zeker? Niets minder. Er is meer waarschijnlijkheid, dat men zich ditmaal niet zal zien bedrogen; meer zekerheid vinden wij, niet in die mate, dat wij zouden vermoenen daaraan de laatste bronnen van Nederland te mogen toewijden. Het budget met hare middelen, zoo als het daar ligt, kan of mag niet, onze normale toestand blijven. Slechts uit een oogpunt zoude wij hetzelfde niet ge-

heel verwerpelijk durven beschouwen, als het ministerie, namelijk, hetwelk slechts voor één halfjaar bezigde, niet tot regeling van het finantie-wezen, het is slechts eene rekening van den crisis, die ons dreigt; maar als een overgangspunt, als een crediet aan hetzelfde geschonken, om met vasten wil, op breede schaal, tegelijk met de herziening der grondwet, eene radicale regeling van de finantien daar te stellen, welke men ten aanzien van Nederland, nu reeds, naar een vast plan zou voorbereiden, en, doen bekend worden.

DENEMARKE.

Mennecht van Kopenhagen: Eenigen tijd geleden, is in onze haven van Londen aangetreden een stoompaketsboot, waarvan het inwendige in sierlijkheid en rijkdom alles overtreft, wat tot heden van dien aard bestaat. Dit vaartuig, *Precursoor* genaamd, meet achttien honderd en tien tonnen, en de machines zijn van zes honderd paardenkracht. Het bevat voor passagiers 170 slaapkamers, tien badkamers, eene groote zaal dienende tot algemeene bijeenkomsten, eene eetzaal, eene bibliotheek die uit de uitgezochteste werken van Fransche, Engelsche en Hoogduitsche litteratuur bestaat; eene concertzaal waarin zich zes piano's bevinden, benevens vier harpen en nog eene verzameling van allerlei muziekwerken.

De *Precursoor* is gebouwd geworden te Bristol voor rekening van het bankiershuis Steglitz van Petersburg, hetwelk hetzelfde bestemd heeft om eene geregelde dienst daartusschen tusschen deze laatste stad en Londen, en tevens de verschillende tusschenliggende havens, en voornamelijk Kopenhagen, Elzenaur en Gothenburg aan te doen.

Dit vaartuig heeft den overtocht van Londen naar Kopenhagen in een en zeventig uren gedaan, hetwelk eene tot nu toe ongehoorde snelheid is. Morgen of overmorgen zal dezelve naar Petersburg vertrekken.

ZWITSERLAND.

De beraadslagingen over het vraagstuk van de opheffing der kloosters in Argau zijn in de zwitserse bondsvergaderingen begonnen. De eerste zitting heeft zes uren geduurd, hoewel slechts acht leden het woord hebben gevoerd. De afgevaardigde van Argau heeft in de eerste plaats de door zijn kanton afgevaardigde opheffing verdedigd en aangedrongen op de noodzakelijkheid om een einde aan deze zaak te maken, door de aanneming van het door dat kanton gedane aanbod om een der kloosters te herstellen. De afgevaardigden van Thurgau, Wand, Tessin en Genève, hebben den spreker ondersteund, daartegen werd, zijn voorstel hevig bestreden door den afgevaardigde van het reusittend kanton (Lucerne), die verklaarde, dat wanneer men de vorderingen der Katholieke niet inwilligde, dezen eenen aanvang zouden maken met de scheiding der kantons door middel van een bijzonder concordaat. Deze beraadslagingen zullen in de volgende zittingen voortgezet en schijnen zeer hevig te zullen worden.

ENGELAND.

LONDEN 19 Augustus. De sluiting der Parlements-zitting is op aanstaanden donderdag, den 24 dezer, vastgesteld, en zal hoogst waarschijnlijk door de Koningin in persoon geschieden. De Hoogsterzelve last wordt een nieuwe staatsreel, die ten linkerzijde van dien Hr. M. op den troon geplaatst moet worden, voor Prins Albert in gerechtheid gebracht. De zetel van Z. K. H. was tot hertoe lager dan die der Koningin geplaatst.

De zeven en vijftigste verjaardag der Hertogin Weduwe van Kent, moeder der Koningin, is gevierd, zoo te Windsor als te Frogmore, de residentie van H. K. H., op eene luisterrijke wijze gevierd.

Het vertrek van den Koning van Hanover uit Engeland zal zeker niet voor in of na het einde der volgende week plaats hebben.

Prins Alexander der Nederlanden is maandag laatleden over Emsburg te Pesh aangekomen, en heeft, na de merkwaardigheden dier stad bezigtigd te hebben, nog dienselften avond zijnen togt naar Braemar in de Hooglanden, het jagtverblijf van den Hertog van Leeds, voortgezet.

Ook de derde lezing der Iersche wapenwet is nu in het Hoogerhuis geschied, nadat verscheiden Lords hunne gevoelens over de beste wijze om Ierland door meerdere inschikkelijkheid tot rust te brengen nog hadden ontwikkeld.

Een groot aantal kooplieden en fabrikanen te Birmingham heeft besloten de inwoners op te roepen tot het teekenen van een adres aan H. M., waarbij deze verzocht zal worden hare tegenwoordige Raadslieden, weg te zenden, dewijl die verklaard hebben geen redmiddel tegen de bestaande kwijning van den handel des Lands te weten.

De groote volksvergadering op den heuvel van Tara, in het graafschap Meath, heeft, wat hare talrijkeheid betreft, de verwachting der Repaelers nog overtroffen. De menigte der tegenwoordigen wordt op ongeveer vijfmaalbondeidduizend geschat, en uit Dublin alleen waren zooveel menschen O'Connell derwaarts gevolgd, het niet weinige winkels en werkplaatsen dien dag ledig londen, gelijk over het algemeen de beweging eene zo merkbare strooming in het dagelijksch bedrijf te weeg brengt, dat het reeds daarom wenschelijk ware dat een einde aan haar gemaakt wierd.

Te midden der menigvuldige, met banieren en opschriften overdekte tenten, welke den heuvel het voorkomen van een uitgestrekt legerkamp gaven, hield O'Connell eene verhevenheid, en rigtte zijne rede tot de menigte. Hij bepaalde zich eerst bij de historische herinneringen, aan deze plek verbonden, en betoogde vervolgens dat de Unie met Engeland, buiten toestemming der Iersche bevolking gesloten, een weinig verbindend voor die bevolking was als wanneer men had goedgevonden de wetgeving voor Ierland aan de Fransche Kamer over te dragen, en kwanwijze eenige afgevaardigden naar Parijs had gezonden, om aldaar aan de beraadslagingen deel te nemen. Engeland toch was, wat de wetgeving betrof, voor Ierland een even zo vreemd Land als Frankrijk, en de voornaamste engelsche staatslieden hadden immers zelve verklaard dat de Ieren in afkomst, godsdienst en taal, aan de Engelschen vreemd waren. Voorts weidde hij uit over het gewapenderhand verhinderen van sommige volksvergaderingen, maar zeide dat hij den onderdrukkers niets hater zou, daardien, tegen nauwelijks drie duizend Ieren welke voor het behoud der Unie gepetitioneerd hadden, de verzoekschriften om hare herroeping met meer dan zevenmaal honderd en zeventigduizend handteekeningen waren overdekt. Na den maaltijd, aan welken ruim duizend menschen deel namen, verhoorde de heer O'Connell aldermaat het woord, om te voorstellen dat, hoe vreedzaam alles nu nog mogt toegaan, het vroeger of later tot eene uitbarsting konnen zwa, wanneer de Engelsche regering naar Ierland zijn eigen Gouvernement niet terug gaf. Vroeger of later, zeide hij met opzigt, want hij durfde wedden dat, zoolang hij leefde die uitbarsting geen plaats zou grijpen.

SPANJE.

De hoop, om in Barcelona altes weder tot de vorige rust hersteld te zien, is weder verdwenen. De laatste tijdingen melden dat deze stad in den treurigsten toestand is. De junta, die hare laatste pogingen tot tegenstand, het in haar echter niet kon hebben gelukken, om meer dan tweehonderd nationale gilden onder de wapenen te brengen. De inwoners vreesden dat de radicale partij middelen van geweld zal gebruiken, en verhuizen in menigte.

De generaal Arbuthnot heeft zich met zijne troepen in de stad opgesloten, verwachtende dat de troepen welke reeds uit Madrid naar Barcelona vertrokken zijn, te Catalonie zullen komen, om die stad te belegeren.

Indien er den meesten twijfel oopen de aanleggers die hoklagenswaardige beweging volgt bestaat, zal het nieuwe republikeinische dagblad, de *Union* denzelven weldra hebben doen verdwijnen. Het schreeuwt tot de wraak, tot het despotismus; Narvaez is in zijne oogen een dwingeland; waarvan men zich in Spanje eerder moest ontdoen. Het natuurlijk gevolg dezer taal, is de roep; te wapen, en inderdaad de *Union* aarzelt niet om dit te doen.

Alvorens zich te ontbinden, heeft de junta van valencie, een adres aan het provisioneel gouvernement gestemd, om hetzelfde de belangen der godsdienst te herinneren; zij verklaart, « dat Spanje » deszelfs godsdienst, ter zelfder tijd en meer nog » dan de vrijheid en koningen aanbidt, die heilige » lige godsdienst, waarvoor zij acht eeuwen gestreden heeft, die godsdienst die in al deszelfs » roem heeft doorgestruald, en waarvan hetzelfde » de zegenverende kruizen in alle streken der » aarde heeft geplant. » Het is tijd, roept de junta uit, dat men hoore naar de stem der volken en men de kettersche vooroordeelen van het oude liberalismus verwerpe. Zij eindigt met in den naam des volks dezen dubbelen wensch te doen :

- 1 Dat het gouvernement zich met het onderhoud der godsdienst en goetelijkenheid bezig houde, zonder de altoos hatelijke tegenwerkingen aan te zetten;
- 2 Dat hetzelfde door een concordaat de betrekkingen van Spanje met den H. Stoel weder aanknoope en waarborge, zonder de nationale afhankelijkheid te benadeelen.

Dit adres is door al de sectien der Junta onder teekend.

FRANKRIJK

PARIJS 19 Augustus. De Hertog van Nemours, door zijne Gemalin vergezeld, met zijne reis voort, en bevond zich den 10 dezer nog te Nantes, van waar hij uitstapjes naar de aan de Loire liggende naburige kleine steden en vlekken heeft gedaan, om zich overal met plaatselijke belangen bekend te maken.

Sedert eenige dagen is veel gesproken van een verontrustend voorval, hetwelk bij de kust van Terre Neuve zou hebben plaats gehad. Het duidelijkst berigt deswege leest men heden in een ministerieel dagblad. Daaruit blijkt dat een fransch visscher, den 16 july, van twee kinderen vergezeld, met zijne praam is uitgelopen om labberbaan te vangen. Door den vloed tot bij de kust van het groote eiland gedreven, geraakte hij in de nabijheid van een engelsch vaartuig, dat tot kustbewaarder dient, en van hetwelk terstond twee schoten op hem gelost werden, het laatste waarvan hem eene doodelijke wonde aan het hoofd toebragt, terwijl de twee verschrikte kinderen, een gelijk lot duchtende, zich onder in de praam verborgen. De bemanning van het engelsch vaartuig naderde, bragt hen naar de kleine haven Lamellue over, zond den volgenden dag de praam en het rijk terug, en schreef aan den Gouverneur dat het voorgesatene haar zeer teerd was, en dat zij slechts geschoten had, om vrees aan te jagen, „ als of men (merkt het berigt aan) met kogels op de lieden schoot zonder doel om hen te raken, waarbij niet vergeten moet worden dat het de bevelvoerende officier der gewapende sloep zelf geweest is die geschoten heeft. De gouverneur heeft terstond de goet *la Gentille* naar Lamellue gezonden, om de zaak te onderzoeken. Terstond heeft zich de Engelsche officier aan hoord van dat schip begeven, om zijne verschooning in te brengen, met herhaling dat hij geen oogmerk gehad had iemand te treffen.

Men schrijft van deze gebeurtenis en aan de geschillen tusschen de Engelschen en Franschen op Otahiti toe, dat de gezant *de St. Aulaire*, die voornemens was eenige maanden te Parijs door te brengen, dekelijk reeds zeer spoedig naar Londen zal wederkeeren. Ook de marschall *Sébastieni*, die thans bij den Koning te En is, moet eerlang naar Londen reizen.

Omtrent de zaken van Tunis weet men niets anders met zekerheid, en de fransche linesschepen welke de haven van Toulon verlaten hebben lagen den 10 dezer nog bij de Hyerische eilanden, om naders instructien af te wachten.

— Uit Algiers loopen de tijdingen tot den 10 dezer. Zij vermelden alleen als gerucht, dat bloedige gevechten geleverd waren, waarbij verscheiden officieren sneuvelde of gewond zouden wezen. Abd-el-Kader verliest ten moede nog niet; hij heeft den 24 Julij een klein kanaal Mascara aangelegd, maar is van daar teruggekeerd, nadat de verdediging des kolonel Leblond hem alom had gekost.

— Verscheiden dagbladen verzekeren dat de Hertog van Bordeaux eerlang een bezoek in Engeland af zal leggen, om zich met de oorzaken van het overwigt der zeemagt van dat Rijk bekend te maken, en dat het Oostenrijksch Kabinet de tegen dit plan gerigte vertoogen van het Fransche Hof in den wind heeft geslagen.

— Gisteren avond is mevrouw Espartero alhier in het Engelsche gezantschapshotel aangekomen, vergezeld, naar gezegd wordt, door den generaal Seoane, hetwelk een bewijs voor de groote inschikkelijkheid van het nieuw spaansch bestuur zou opleveren. Hoewel onderrigt dat haar langer verblijf in deze hoofdstad door niets zoude belemmerd worden, zet echter de Hertogin der Overwinning hare reis over Havre naar Engeland denkelijk zeer spoedig voort.

Blijkens telegraphische depêches is Espartero den 16 dezer op eene Engelsche stoomboot, in de haven van Bayonne aangekomen, en toen hij zijne Gemalin daar niet vond, onverwijld weder vertrokken, zonder aan wal te stappen. Voorts leeren die depêches dat de bezetting van het fort Montjoux het nieuw Gouvernement erkent heeft, en dat de onlangs te Lugo gevormde Junta van Gallicia zich heeft onthouden, door welk een en ander twee groote bezwaren uit den weg geruimd zijn. Bij bevelschrift van den 10 dezer is de bijeenkomst der centrale Junta's van Biskaje, welke den 15den t. Guernica moest plaats hebben, verboden, en de fudrische deputatie, die Bilbao verlaten had, overwijld derwaarts teruggekeerd.

NEDERLAND.

— 's GRAVENHAGE den 20 Augustus. Naar men verneemt, zullen H. M. de Koning en de Koningin, benevens vele leden van het Vorstelijk Huis, zich deze week naar het Loo begeven.

— GOES, den 17 Augustus. Na eene gedurende dezen zomer buitengewone hitte van 3 dagen, barstte er gisteren namiddag omstreeks 5 ure boven onze stad een vreeselijk onweder los. De donderslagen waren zoo geweldig, dat de oudste lieden zich niet herinneren, immer de zoodanige gehoord te hebben, zoodat men in angst verkeerde.

Het weder deed echter hier geene schade, maar in de nabijgelegene Wilhelmina Polder zijn door hetzelfde twee menschen getroffen, die zich op het veld bevonden, en wel beiden doodelijk. Men heeft zelfs geen teken van leven meer in hen bespeurd.

De een hier in Goes woonachtig was een man van 40 jaren, de ander een jongeling van 18 jaren uit Kattendijke. De eerste heeft uiterlijk geene teekenen van letsel, maar van den anderen waren bijna al de kleedren afgeschroeid. Zij bevonden zich van het veld, ter ontwijking van het weder, naar de nabij gelezene hofstede. De eerstgenoemden had reeds zijne vrouw en beide kinderen van het veld vooruit gezonden.

Ook sloeg hetzelfde ongeveer ter zelfder tijde in de schuur van de weduwe J. Stabbekoort te Biezelingen, die daardoor in een oogenblik in brand geraakte en met het zich daarin bevindende graan hooi en gereedschappen eene proov der vlam was geworden; terwijl het, daaraan gelezene woonhuis geheel in uitgebrand, waaruit gelukkig de maubelen zijn gered; door de spoedige hulp der spuiten van Kapelle en Kloetinge, zijn de belandende gebouwen bewaard gebleven, doch zij waren niet genoegzaam om het smeulende graan te blusschen waaruit telkens de vlam op nieuw opsloeg, hoogst welken was daarom de hulp van de ingezetenen en uit den Wilhelmina Polder die met hunne spuit reeds ten 7 ure bij den brand aankwamen en was om een halve uur staat den brand geheel meester te worden. Nogt hinnen, in dergelijke omstandigheden steeds betoonde over anderen met meerdere blusschmiddelen voorzien, ten voorbeeld zijn. — Het huis en de schuur zijn zoo men verneemt ten kantore 01282008 dev 1201 101 007 001 101110 0011

van den heer de Jonge te Amsterdam verzekerd voor vijftuizend gulden.

— Bij besluit van den 14 dezer heeft Z. M. een nieuw tarief van fourages, op voet van vrede, voor de officieren van het leger vastgesteld, waarbij, in verband tot de noodzakelijkheid om de uitgaven van het Depart. van Oorlog, waar zulks slechts eenigzins, zonder de dienst al te zeer te benadeelen, kan geschieden, te verminderen, een aantal nog bij tarief van 12 Junij 1841 toegekende uitdeelingen van rations, geheel zijn gesupprimeerd, en de overige, met inachtneming altijd van het beginsel dat de paarden, waarvoor het ration gegeven wordt, werkelijk aanwezig zijn, aauwmerkelijk zijn verminderd; met bepaling wijders, (dat aan de 1ste en 2de luitenanten van de cavalerie en rijdende artillerie die voortaan slechts een eigen dienstpaard zullen behoeven te houden (en derhalve slechts aanspraak hebben op de uitdeeling van één ration), bij ontstentenis of ziekte van hun paard, in dienstbetrekking, een escadron of kompagniespaard zal worden verstrekt, en dat de officieren van gezondheid en paardenartsen, mitsgaders de luitenant kwartiermeesters tot de troepen te paard behoorende, af daarbij dienstdoende, voor het vervolg, wanneer de dienst zulks noodzakelijk zal vereischen, op last van den commandierenden officier, van een compleet uiggerust escadron of kompagniespaard zullen worden voorzien.

Slot van het Verslag

van het bestuur der Maatschappij tot INVOERING DER ZIJDETEELT in Noord-Brabant, gedaan namens Kommissarissen derselve, in de algemeene Vergadering van Deelgenooten, gehouden den 31 Julij 1843, op het Hoofd-Etablissement te St. Michiels Gestel.

4282 Veredelde stammen à feuille de Rose door elkanderen à f 2.50 per stuk gerekend, zoo wel die à demeure geplant, als die tot uitplanting of verkoop bestemd. . . . . f 12455:—
1100 Wilde stammen à f 1:— idem. . . . . 1100:—
25299 Wilde struiken à f 20:— de 100 id. — 5059:80
2482 Dito uitgezette à f 10:— de 100 id. — 248:20
11890 Morettistruiken à f 25:— de 100 id. — 2970:—
27907 Dito uitgezette à f 7.50 de 100 id. — 2093:02^s
25735 Zaailingen A°. P°. à f 25:— de 1000. — 643:37^s

f 21569:40.

1°. De waarde der gronden van het Hoofd-Etablissement groot 12 Bunders, 20 Roeden 86 Ellen, met de weilanden à f 500:— per Bunder, is. . . . . f 6104:30.

2°. De gebouwen zijn getaxeerd en geassureerd bij de Bataafsche Brandwaarborg-Maatschappij, te 's Gravenhage, voor de somma van. . . . . f 19600:—

Wanneer men daarbij nog voegt de waarde der eiken- en andere op het Hoofd-Etablissement buitendien nog overgebleven boomen, getaxeerd op. . . . . f 2222:35.

En der op hetzelfde voorhanden zijnde Usensiliën, op den inventaris uitgetrokken voor. . . . . f 726:35

Dan zal men een beknopt, doch wezenlijk overzicht hebben, van de waarde van dat Hoofd-Etablissement, bedragende te zamen eene somma van. . . . . f 53222:80.

En wanneer nu het korte tijdbestek voor eene onderneming als deze, welke van de groei van een boomgewas afhankelijk is, in aanmerking wordt genomen, wanneer men nagaat de tijd en zorgen welke de stichting der Maatschappij zelve heeft gekost en de bezwaren waarmede te worstelen is geweest, om dezelve op die hoogte waarop dezelve thans staat, te brengen, en waardoor natuurlijk den Directeur in het bijzonder van het hoofd doel is afgetrokken geworpen, wanneer men nagaat dat het doel, het invoeren der Zijdeteelt eene geheel nieuwe onderneming is, welke van gronds af op moet gesticht worden, waarbij werklieden en arbeiders gevormd en als het ware geprovisieerd moeten worden, zoo wel voor de cultuur van deze nieuwe boomsoort zelve, als voor alles wat tot de Zijdeteelt en de afhaspeling der zijde behoort, waaronder men daarbij voegt de verhoudingen en de tusschen beide gekomen noodlottige brand, gepaard met de moeilijke leden, ontstaan uit den indruk, welke onkunde, vrees en

eigenbaat doen geboren worden, dan zal, wanneer men met bedaard onderzoek nagaat, de hoogte waarop de onderneming nu reeds staat, gereedelijk blijken, dat de Noord-Brabandsche Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt, het reeds verre heeft gebragt, en daaruit afgemeten kunnen worden, de vooruitzichten, welke bij volharding op den ingeslagen weg, voor dezelve geopend zijn, welke vooruitzichten niet dan hoogst gunstig kunnen zijn, wanneer aan de Maatschappij de noodige ondersteuning tot die uitbreiding wordt gegeven, waarvoor zij vatbaar is, zonder welke het groote doel bij hare stichting beoogd, moeilijk bereikt zal worden. Indien het hier alleen de uitoefening eener bekende gevestigde tak van nijverheid gold, dan voorzeker zouden zoodanig primitive grondslagen, als deze, niet behoeven gelegd te worden, en voorzeker wars dan de schaal waarop de Maatschappij staat, voor vele ondernemingen toereikende.

De invoering eener nieuwe niet bestaande industrie, is echter eene dier ondernemingen, welke op geene bekruimpene schaal kunnen worden ondernomen, zonder de kiem van hun verderf met zich te voeren.

Het Bestuur vermeent, dat bij een verslag als dit, hetwelk in handen komt van alle de deelgenooten der Maatschappij, het allezins doelmatig is in het welbegrepen belang dier Maatschappij, om bij de openlegging van haren toestand, tevens hare vooruitzichten te doen kennen en de middelen aan te wijzen, waardoor die vooruitzichten kunnen verwezenlijkt en de onderneming op de hoogte gebragt worden, waarop zij verdient te staan, en waarop zij behoort te komen, zal dezelve, zoo voor de deelhebbers als voor het algemeen, spoedige en zekere vruchten dragen.

Reeds meermalen zijn wij op die middelen gewezen, doch daar de deelgenooten het meest onmiddellijk belang bij het verkrijgen van voordeelen en bij het wel slagen der onderneming hebben, zoo is raadzaam geoordeeld, om thans, nu al meer doorslaande bewijzen daar zijn dat bij eene goede behandeling de witte Moerbezieboom hier te lande, met voordeel kan gekweekt worden, en de kwaliteit der gewonnenen Zijde, niets te wenschen overlaat, nog eens met nadruk te herhalen, wat in het belang der zaak wenschelijk geoordeeld wordt, te meer, vindt zich het bestuur daartoe genoopt omdat wellicht de aandacht ook van andere vaderlandsplevend en invloedhebbende mannen, soms hierdoor, opgewekt konde worden, om te onderzoeken en de pogingen der Maatschappij door deelneming en medewerking te ondersteunen. Trouwens het Bestuur dat belangloos in dezen, zich alle moeite en bezwaren ten beste der goede zaak getroost, acht het zelfs pligtmatig, de deelhebbers met de waren stand der onderneming bekend te maken.

Uitbreiding van den werkkruis der Maatschappij, en alzoo der deelneming in dezelve, zijdaar het eenige ware middel tot bereiking van het voorgestelde doel: de Invoering der Zijdeteelt.

De Maatschappij moet in staat gesteld worden, het begonnen werk verder te vervolgen: meerdere aanplantingen te doen. De kern bestaat, doch dezelve moet vergroot worden. Wil men de Zijdeteelt invoeren, wij men dat de Maatschappij van het reeds gestichtte en van de verkregene ondervinding nut trekke, in één woord de vruchten plukke welke zij kan geven, dan moet haar kapitaal vergroot, meerdere gronden aangekocht en dezelve beplant worden met witte Moerbezieboomen en plantsoenen, van welke tot dat einde reeds eene niet onaanzienlijke kwantiteit voorhanden zijn; gebouwen tot opvoeding der Zijdewormen, zijn nu daargesteld en zullen tegen het aanstaande jaar, verder worden in staat gebragt; eenige werklieden zijn reeds bekwaam en anderen worden geoefend, zoo wel in de kweekerijen der Moerbezieboomen, als in de opvoeding der Zijdewormen en het afhaspelen der Zijdepoppen, sommige derselve zouden reeds luttelijke vermelding verdienen, wegens hunne vlijt en kennis aan den dag gelegd.

De onderneming nieuw, als het ware onbekend en in hare geboorte zijnde, legt in den aard der zaak opgesloten, dat het voor velen moeilijk is, zich een juist oordeel over de betrekkelijke waarde van het reeds gestichtte en de daarmee gepaard gaande vooruitzichten te vormen. Dezelve kan slechts bij vergelijking met hetgeen in dat vak elders bestaat, opgemaakt worden, en in verband beschouwd met het doel dat men zich voorstelt; ten einde nu een ieder, zowel voor als tegenstaar, eenig denkbeeld hiervan te geven, acht het Bestuur het in de gegevene omstandigheden niet ondienslig, hier waardelijk over te schrijven, wat

in de Notulen der Vergadering van de Société Séricicole, te Parijs gehouden den 17 Februarij 1843, onder het voorzitterschap van den Burggraaf Hericart de Turry gezegd is, welke notulen in druk uitgegeven zijn in de Annales Séricicoles. (*)

» Mr. Le President etc.
» Le Procès-Verbal de la séance générale du 14 Décembre 1842, est lu et adopté.

» Mr. de Boullenois communique la correspondance manuscrite;

» Mr. Boequet etc.

» Mr. Camille Beauvais donne connaissance d'une lettre qui lui est écrite, au sujet de la valeur de certaines terres plantées en Muriers à Valleraugue, Departem. du Gard. L'hectare de Muriers dans nos contrées dit l'auteur de la lettre, va de 25000 francs à une valeur presque idéale; il y a six mois, j'ai vendu 29 acres, produisant 72 quintaux de feuille (ce quintal est de 122 livres) au prix de 12000 francs, ce qui fait revenir l'hectare à fr. 41,378,62 centimes.

» Il y a des prix encore plus élevés, mais pour des propriétaires privilégiés.

» Mr. Beauvais ajoute, qu'il est à sa connaissance personnelle, qu'un hectare de Muriers dans l'Hérault, a été vendu l'année dernière 32000 francs.

» Mr. Audiffret dit, que dans le Drôme, il a vendu un hectare de Muriers, également à un prix très élevé, 28000 francs.

» Une discussion s'établit à ce sujet. Mr. Ferrier dit que la valeur des terrains plantés en Muriers, varie dans le midi suivant la localité, il a vendu à Ganges 4 à 5000 francs, une terre qui à Valleraugue se serait vendue 25000 francs; tout dépend de la beauté et de l'âge des Muriers et de la raceté du terrain: des prix aussi élevés que ceux dont on vient de parler, ne peuvent être que des exceptions; cependant la valeur moyenne des Muriers est encore très élevée dans le midi, et l'on ne se doute pas dans le Nord de tous les frais devant lesquels les planteurs du midi, ne reculent pas, pour faire de bonnes plantations. Mr. Ferrier dit, qu'il a vu dans les Cévennes des arbres plantés dans la montagne dans des creux de rochers qui revenaient à plus de 40 francs de plantation, toute la terre dans laquelle ils se trouvaient, ayant été portée à des d'hommes.

(*) De Voorzitter etc.
De Notulen der algemeene Vergadering van 14 Decemb. 1842, geresumeerd en goedgekeurd.

De Heer de Boullenois, deelt de gehoudene briefwisseling mede.

De Heer Boequet enz.

De Heer Camille Beauvais, geeft kennis van eenen brief aan hem gerigt, handelende over de waarde van akkers gronden, met Moerbezieboomen: beplant te Valleraugue in het Departement du Gard: » de prijzen der gronden met Moerbezieboomen beplant, » zegt de schrijver van dien brief, » gaat van 25,000 francs per » bunder tot eene bijna ingebeelde waarde; zes maanden geleden, » heb ik 29 acres die 72 quintalen blad opbrengen (dit quintal » weegt 122 ponden), voor 12000 francs verkocht; tegen dezen » prijs gerekend, zoude de bunder op francs 41,378,62 komen » te staan.

» Er worden nog hoogere prijzen betaald; maar dit is dan ook, » aan bevoorregte grondeigenaars.

De Heer Beauvais voegt hierbij, dat het hem bekend is, dat voorleden jaar, één bunder Moerbezieboomen in het departement de l'Hérault voor 32000 francs is verkocht.

De Heer Audiffret deelt mede, dat hij in het departement de la Drôme, een bunder Moerbezie, even eens voor den zeer hoogen prijs van 28000 francs verkocht heeft.

Hierover gediscussieerd wordende, zegt de Heer Ferrier, dat de waarde der gronden met Moerbezieboomen beplant, in het zuiden van Frankrijk verschillende is, naar gelang der plaatselijke ligging. Hij heeft te Ganges een stuk grond verkocht voor 4 à 5000 francs, waarvoor men te Valleraugue 25000 francs zoude gemaakt hebben. Alles hangt af van de schoonheid en oudedom der Moerbezie en van de schaarsheid der gronden. Zulke hooge prijzen als waarvan nu gesproken wordt, kunnen niet dan uitzonderingen zijn; de gemiddelde waarde der Moerbezie is echter nog zeer hoog in het zuiden, en men heeft in het noorden weinig gesnachten van de groote kosten voor welke de planters, in het zuiden, niet terugdeinzen om goede plantagen aan te leggen. De Heer Ferrier, zegt in de Cévennes gezien te hebben, boomen op bergen in de holtens der rotsen geplant, welkers planting meer dan 40 francs kostte. Al de aarde waarin dezelve geplant waren, was daar op den rug naar toe gedrag.

De Heer Brunet de la Grange zegt tot staving van deze mededeeling, dat de Heer Teissier Duross hem verreckend had, dat de boeren van Valleraugue zich zeer gelukkig achtten, als de boom geplant zijnde, hun niet hooger dan 20 francs te staan kwam. Hij voegt er bij dat het zeer nuttig zoude zijn, dat zulke dardaken goed bekend waren aan de planters van Moerbezieboomen, welke maar al te zeer denken, dat men de Moerbezie kan zetten zonder eenige kosten of zorg, en welke ten gevolge van dien voor de minste uitgaven terugdeinzen.

De Heer Emile Beauvais doet opmerken, dat aangezien het altijd na de inkomsten of opbrengsten is, dat de waarde der grondeigendommen wordt berekend, die prijzen waarvan hier sprake is, het bewijs leveren, welke belangrijke opbrengst de Moerbezieboom kan geven, en dat dit dus ook nog tot aanmoediging der planters van het noorden moet verstrekken.

Mr. Bruet de la Grange dit à l'appui de cette assertion, que Mr. Tessier Ducros lui avait assuré que les paysans de *Valleraugue* se trouvaient fort heureux quand l'arbre ne revenait pas à plus de 20 reils faits fussent bien connus des planteurs de Muriers, qui trop souvent s'imaginent que l'on peut planter des Muriers sans aucune dépense, sans aucun soin et qui réculent devant les moindres frais.

Mr. Emile Beauvais fait observer que comme c'est toujours d'après le revenu que s'établit la valeur des fonds, le prix dont on parle prouve combien le Murier peut donner de produits élevés et que ce doit être là encore un sujet d'encouragement pour les planteurs du Nord.

Wanneer men dit leest, dan zal men gereedelijk zien, dat de waande van het reeds gestichte op het Hoofd-Etablissement hier voor opgegeven, voorzeker niet te hoog gesteld is, maar vooral zal men hieruit ontwaren dat de cultuur van den witte Moerbezieboom, geene zaak is, die zoo gemakkelijk kosteloos kan bewerkstelligd worden; dat het eene cultuur is, voor welke men in die landen, waar dezelve als eene Nationale Industrie bestaat, zich voorschotten en uitgaven getroost, ten einde later de vruchten daarvan te plukken.

Is het dus wel mogelijk om in een land waar deze zaak geheel nieuw is en dezelve geleerd moet worden, zonder geëvenredigde voorschotten of uitgaven, en bovendien speediger als in die landen, vruchten te plukken?... Zoude de Zijdeteelt eene uitzondering maken en op dezelve niet toepasselijk zijn, de spreuk: » dat men maait naar gelang men zaait.»

Het Hoofd-Etablissement dezer Maatschappij en de reeds verkregene uitkomsten zijn nu daar, om te bewijzen wat de zaak kan worden.

Doch het groote heilzame voorgestelde doel, kan alleen bereikt worden, door eene magtige vereeniging van eendragtig tot hetzelfde doel te samen werkende personen, door het vestigen van een centraal punt, en door het daarstellen op meerdere punten, van kleinere werkplaatsen, welke van dit centraal punt hunne eiding ontvangende, de bij ondervinding aangenomene goede wijze van werken, overal gelijkmatig invoeren en ondersteunen.

Wanneer dus niet met krachtige hand, op de nu eenmaal gelegde grondslagen voortgebouwd wordt, en de Maatschappij tot *Invoering der Zijdeteelt*, door depluening en medewerking, daartoe niet in staat gesteld wordt, dan zullen de edele bedoelingen der Maatschappij niet bereikt worden, doordien het nu reeds gestichte, die kern, dat centraal punt, deszelfs groot-sche bestemming missende, alsdan de *Invoering der Zijdeteelt in Nederland*, weder voor jaren, misschien voor eene eeuw zal worden terug gezet, hetwelk na de reeds belangrijke welgeslaagde pogingen, na de overwinning van zoo vele bezwaren, en na de stichting van een Etablissement voor de Zijdeteelt, hetwelk in *Frankrijk* zelfs eervolle opmerking zoude verdienen, wel betreurenswaardig zoude zijn.

Het Bestuur der Maatschappij tot *Invoering der Zijdeteelt in Noord-Brabant*, heeft het plichtmatig geoordeeld, bij de vermelding van den gunstigen toestand van het Hoofd-Etablissement, tevens te moeten wijzen, op de middelen, welke in het werk moeten gesteld worden, om de onderneming op de hoogte te voeren waarop dezelve kan en behoort gebragt te worden en op de eventuele gevolgen welke eene niet eendragtige medewerking tot uitbreiding der Maatschappij zonde kunnen hebben.

Mogt het Bestuur de zelfvoldoening smaken om op de algemeene vergadering van 1844 Verslag te kunnen geven, dat deszelfs pogingen op de door hetzelfde voorgestelde wijze zijn ondersteund, en ten gevolge van dien de werkring der Maatschappij meer uitgebreid en daardoor ook meer bevestigd is geworden, dan zal hetzelfde zich voor deszelfs moeite en zorgen reeds aanvankelijk beloofd vinden, terwijl het bewustzijn dat alden weldra aan *Nederland* eene nieuwe bron van welvaart verzekerd is, de schoonste belooning voor hetzelfde zal wezen, waardoor het zich ook aangemoedigd zal vinden, om op den ingezlagen weg met moed en zelfvoldoening voort te gaan.

Advertentien.

Bij VERHULST en ERMEN, Logementhouders, in de Wildeman op de Vischmarkt, te *'s Bosch* zijn aangekomen beste

Mechelsche Stoelen,

te bekomen tot Civile Prijsen.

Bij wijze van verbetering der annonce van den 8 en 10 dezer, worden al degenen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den onder benefite van inventaris aanvaardden Boedel en Nalatenschap van wijlen ADRIAAN LEYTEN, in leven Winkelier op de *Leur*, gemeente *Etten en Leur*, Arrond. *Breda*, en aldaar op den 8 Julij H. overleden, verzocht, om daarvan voor den 14 September aankomende, betaling of schriftelijke opgaf te doen ten Kantore van de Notaris J. WILLEMS te *Etten* voorn.; zulzende nadien dag geene vorderingen aangenomen worden.

Uit de hand te Koop.

Eene schoone, groote en wel-doortimmerde HEEREN-HUIZINGE, bevattende onderscheidene BENEDEN- en BOVENKAMERS, voorzien van alle geriefelijkheden, met KOETS-HUIS, STALLING, ruime SCHUUR, ACHTERHUIS, WASCHHUIS, ACHTERPLAATS en zeer aangename TUIN, beplant met een aantal uitgezochte Vruchtboomen, staande en gelegen op den gezelligsten stand in het Dorp *Etten*, twee uren van *Breda*, regt tegen over het Logement de *Zwaan* en, tot primo Mei aanstaande, in Huur bij den Heer DE WOLF, Secretaris der Gemeente. Hierbij behoort tevens ook eene fraaie en zeer wel ingerichte HEEREN-WONING, staande AN-NEX de bovengenoemde HUIZINGE en thans onverhuurd.

Te bevragen bij den Heer J. G. J. VAN ERTRIJCK te *Etten*, Brieven Franco.

AANVRAAG VOOR AGENTSCHAPPEN.

Voor eene handelszaak, die tot op de kleinste plaatsen met goed succes kan worden gedreven; worden voor rekening van een huis in *Noord-Duitschland* AGENTEN GEVRAAGD, die vereischen zijn vele kennis met de bewoners der plaatsen in de omstreken van het Agentschap, benevens reputatie van een zedelijk gedrag, wordende bij goede informatie geene Cautie verlangd. De reflecterenden gelieve zich franco te adresseren aan den Heer O. MUSTUT te *Weener in Oost-Vriesland*.

Op den 13. Julij j. l. van de Diligence rijdende van *Breda* naar *Nijmegen* VERMIST een Laggewerpig **BOEKWIT KOFFER**, waarop het Nummer 952 van de Spoorweg expeditie te *Luik* bevindt, vermoedelijk is betzelve op een der Wisselplaatsen door een ander reiziger bij vergissing medegenomen en wordt dus hij, die in het bezit van dat KOFFER is, of wien daarvan iets mogt bekend zijn verzocht, om hiervan onverwijld opgaf te doen aan den Heer J. A. QUACK Senior te *Nijmegen*.

Op Maandag den 28 Augustus 1843, zal te *Asten*, door den aldaar resideerende Notaris VAN DER GOES, publiek verkocht worden.

Eenen aanzienlijken Inboedel, bestaande in Mahonijhouten en andere Meubelen, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, CRISTAL en GLASWERK, PORCELEIN, KLOK, KAGGELS, VAZEN, en wat meerder tot eenen fraajen Inboedel behoort.

De HANDEL in MANUFACTUREN, door wijlen mijnen vader J. VAN GIESSEN gedurende een reeks van 53 jaren gedreven, zal door mij onder dezelfde Firma worden gescontinueerd, mij in het gunstig aandenken van een ieder aanbevelende. Terwijl bij deze al degenen die nog iets van den Boedel te vorderen hebben of verschuldigd zijn, verzocht worden, daarvan opgaf of betaling te doen voor den 1 October ainstaatende.

M. H. van Giesse
Wed. F. Wouters.

Zalt-Bommel, 18 Augustus 1843.

In eene MANUFACTUUR, en KRUIDENIERS-AFFAIRE in deze Provincie, vraagt men eene geschikte, en bekwame WINKELDOCHTER, van de Roomsche Catholijke Godsdienst, liefst boven de 25 jaren oud, tegen een goed Salaris. Nadere informatie bij den Uitgever dezer Courant, onder vrachtfrije Brieven La. Z.

De Notaris JOH. DE BERGH, te *'s Hertogenbosch*, zal voor zijne respectieve principalen, in het openbaar verkoopen:

ONDER LITHOYEN.

1. Koop. 2 B. 91 R. 10 E. allerbest UITERWAARDS-HOOILAND, genaamd *Huibertspierings* of *Molenwaardje* A. 32.

ONDER LEYD.

- Koop. 1. B. 26 R. 60 E. BOUWLAND de Korte Weide A. 376.
- Koop. 42 R. 60 E. DITO, de Korte Weide A. 378.
- Koop. 73 R. 70 E. WELAND de Lange Weide A. 379.
- Koop. 64 R. 70 E. DITO, de Lange Weide A. 381.
- Koop. 61 R. 10 E. DITO, de Middelste Hoeven B. 36.
- Koop. 82 R. 60 E. HOOILAND in Kivitskamp B. 378 en 382.

ONDER VUCHT.

- Koop. 1. B. 42 R. 90 E. HOOI- of WELAND, Nieuw-Erven, B. 567-572.
- Koop. 2 B. 35 R. 30 E. DITO, Nieuw-Erven, B. 576-585.

Deze twee Koopen zullen ook in *Massa* worden gevoeld.

ONDER NULAND.

- Koop. Een in den jare 1834 geheel nieuw met veel smaak aangelegd en bijzonder aangenam gelegen LANDGOED genaamd *Heesterveld*, bestaande in BOUW- en WEL-LANDEN, DENNEN en ander BOSCH, WANDELINGEN, LANEN en DREVEN, alles fraai bebouwd en buitengewoon goed groeiende; voorts fraaie KOEPEL, KEUKEN, STAB en verder aanhooren, aan elkander staande en gelegen onder *Nuland*, nabij den Straatweg op 2 uren afstand van *'s Hertogenbosch*; groot 18 B. 80 R. 76 E.; C. 797-806 en 852.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven. Deze Verkoop zal geschieden te *'s Hertogenbosch* in het Eindhovenda-Koffijhuis, bewoond bij M. LANDHEER, op Dinsdag den 29 Augustus 1843 provisioneel, en veertien dagen daarna, dus op Dinsdag den 12 September daaraanvolgende, sjaal, telken dage, des namiddags ten 6 ure, te beginnen.

Nadere onderrigting te bekomen, ten Kantore van de Notaris DE BERGH voornoemd.

G r a a n m a r k t

te *'s HERTOGENBOSCH*, van Dinsdag, Vrijdag en Zaterdag, den 17, 18 en 19 Augustus 1843.

Er zijn 260 mudden Rogge in deze drie marktdagen aangevoerd geweest, welke tegen ongeveer vorige prijzen met graagte zijn gewild geworden; Bokweit was behoeve der consumtie voldoende aangebragt en is aan eenen verminderden prijs verkocht geworden; het aanwezige van Haver vond gereede koopers; noteren de navolgende prijzen per Nedertandsch mud, als:

Nieuwe ROGGE	1e kwal.	...	f 5,35	à	f 5,60
"	2e	...	5,00	à	5,25
BOEKWEIT	1e	...	6,50	à	6,75
"	2e	...	6,15	à	6,40
H-A-V-E-R	1e	...	3,10	à	3,30
"	2e	...	2,80	à	3,00

EINDHOVEN den 23 Augustus 1843.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:
Rogge ..... f 5,40
Bokweit ..... - 6,00
Haver ..... - 3,10
Het Ned. pond Boter 0,62
De 4 " Roggebrood ..... - 0,30

BEHRES VAN AMSTERDAM.

Heden Maandag 21 Augustus 43. Ure
W. S. 21 p. 53, D. 5 p. 101, S. 101, 101 p. 101
94, 25 p. 81, 100 p. 78, 100 p. 101, 101 p. 101
Am. 25 p. 81, 100 p. 78, 100 p. 101, 101 p. 101
D. 5 p. 101, S. 101, 101 p. 101, 101 p. 101
De 4 " Roggebrood ..... - 0,30